

Koronapandemian vaikutukset Suomen matkailukysyntään – kehitysarviot

Julkistus 17.3.2021, perustuu tilanteeseen 10.3.2021 klo 12.00

Yhteyshenkilö: Sanna Kyyrä, johtava asiantuntija

sanna.kyyra@tem.fi

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Lähtökohtana matkailukysynnän kehityksen ketterä arviointi päätöksenteon tueksi

- Suomen matkailustrategian keskeisenä tavoitteena on Suomen matkailuyritysten kestävä kasvun ja uudistumisen vahvistaminen. **Matkailualan kasvun keskeinen määrällinen mittari on matkailukysynnän eli matkailijoiden rahankäytön kehitys**, jonka avulla seurataan matkailun vaikuttavuutta Suomen yhteiskuntaan.
- Matkailijaprofiilit ja matkailijoiden rahankäyttö eroavat kuukausittain. **Matkailukysyntään pohjautuva arvio antaa siten luotettavampaa kuvaa matkailun kehityksestä** kuin esimerkiksi yöpymisten lukumäärän tarkastelu.
- Käytetty **malli kuvaa makrotason vaikutuksia**. Mallin avulla ei voida arvioida matkailukysynnän kehitystä alueellisesti (esim. maakunta) tai kohdemarkkinakohtaisesti (esim. Saksa). Mallia ei voida soveltaa matkailutyöllisyyden kehityksen arviointiin.
- Arvioita **hyödynnetään suunniteltaessa matkailualan elpymistoimenpiteitä kansallisella tasolla**.

Matkailukysynnän kehityksen arviointimalli

- **Kehityksen arviointi perustuu kansainvälisiin, kansallisiin ja alueellisiin tutkimuksiin ja arvioihin** koronaviruspandemian laadullisista ja määrällisistä vaikutuksista matkailualalle ja alan kehityksestä pandemian aikana ja jälkeen.
  - Aineiston perusteella on valittu matkailukysynnän kehitykseen vaikuttavat tekijät, joiden kehittyminen on suhteutettu matkailutilinpidon lukuihin Tilastokeskuksen tätä tarkoitusta varten kehittämässä laskentamallissa.
- **Arvioita päivitetään pandemian keston mukaan tarvittaessa.** Päivityksessä hyödynnetään mm. elinkeinolta saatavia näkemyksiä, kansainvälisiä arvioita matkailukysynnän elpymisestä sekä hallituksen, ministerien ja ministeriöiden nimittämien työryhmien näkemyksiä talouden elpymisestä.
- **Malli ja arviot on luotu yhteistyössä Tilastokeskuksen, Visit Finlandin, MaRa ry:n ja SMAL ry:n kanssa.**

Matkailukysynnän kehitykseen vaikuttavat tekijät

- **Matkailu kotimaassa toimii matkailukysynnän käynnistäjänä.** Suomalaisten ulkomaanmatkailu sekä Suomeen suuntautuva matkailu käynnistyvät hitaammin.
- **Kansainvälisen matkailun elpyminen on kytköksissä rajojen avautumiseen,** vaadittaviin terveysturvallisuustoimenpiteisiin ja arvioihin lento- ja laivareittien palautumisesta.
- **Kokoontumisrajoitusten purkamisen aikataulu.** Isoja ihmismääriä kokoavat tilaisuudet (mm. tapahtumat, messut, kongressit) elpyvät viimeisten joukossa, millä on vaikutus myös työmatkustamisen elpymiseen.
- Kotimaisten ja ulkomaisten **matkakohteiden saavutettavuus** (reittien säännöllisyys ja kapasiteetti) palautuu asteittain, lentoliikenne hitaimmin.
- Matkailijoiden **turvallisuudentunne** palautuu asteittain, mutta todennäköisesti aiempia kriisejä hitaammin. Esimerkiksi UNWTO:n ja PATA:n arvioiden mukaan Aasian ja Tyynenmeren alueella SARS-epidemiasta toipuminen kesti noin kuusi kuukautta. Toisaalta pandemian pitkittyessä matkailijat oppivat matkustamaan kriisin aikana.
- **Kuluttajien luottamus talouteen heijastuu matkailuun kohdennettuun kulutukseen.** Tilastokeskuksen (16.3.2021) ennakkotiedon mukaan Suomen bkt supistui 2,8 % vuonna 2020. Valtiovarainministeriön arvion (17.12.2020) mukaan bkt kasvaa 2,5 % vuonna 2021. Tilastokeskuksen (25.2.2021 Kuluttajien luottamus –kysely) mukaan suomalaisten 6 kuukauden ostoaikomukset kotimaan lomamatkan osalta ovat vahvat, kun taas ulkomaan lomamatkoissa yli puolet pienemmät mitä ennen pandemiaa.

Tilastokeskuksen laskentamallin perusoletukset

- **Kysyntää koskevat luvut** pohjautuvat matkailutilinpidon vuoden 2018 ennakkotietoihin.
- **Arvio vuoden 2019 avainluvuista** perustuu matkailutilastojen vuosimuutokseen 2019/2018 (matkustustaseen tulot ja menot, majoitustilaston kotimaiset yöpymiset).
- **Vuosien 2019/2020 ja 2020/2021 vuosimuutokset** ilman koronaa on arvioitu seuraavasti: ulkomaalaisten matkailu Suomeen +4%, suomalaisten matkailu ulkomaille -2%, suomalaisten matkailu Suomessa +2%.
- Kaikki matkan menot kohdistetaan kuukausille **matkustusajankohdan mukaan**, koska mahdollisten ennakkomaksujen ajankohta ei ole tiedossa.
- **Ulkomainen matkailukysyntä eli matkailuvienti** jaetaan ensin vuosineljänneksille matkustustaseen tulojen perusteella ja sen jälkeen neljännekset erikseen kuukausitasolle majoitustilaston ulkomaisen myynnin perusteella
- **Kotimainen matkailukysyntä (pl. ulkomaanmatkailu)** jaetaan kuukausitasolle Suomalaisten matkailu -tilaston vuosien 2016-2018 aikana tehtyjen yöpymisen sisältäneiden kotimaanmatkojen kuukausittaisen rahankäytön perusteella.
- **Suomalaisten ulkomaanmatkailusta aiheutuva kotimainen kysyntä** jaetaan ensin vuosineljänneksille matkustustaseen menojen perusteella ja sen jälkeen neljännekset erikseen kuukausitasolle Suomalaisten matkailutilaston kuukausittaisen rahankäytön perusteella.
- **Matkustus- ja henkilöliikennetaseen menot eli matkailutuonti** jaetaan kuukausille samalla tavalla kuin suomalaisten ulkomaanmatkailusta aiheutuva kotimainen kysyntä.

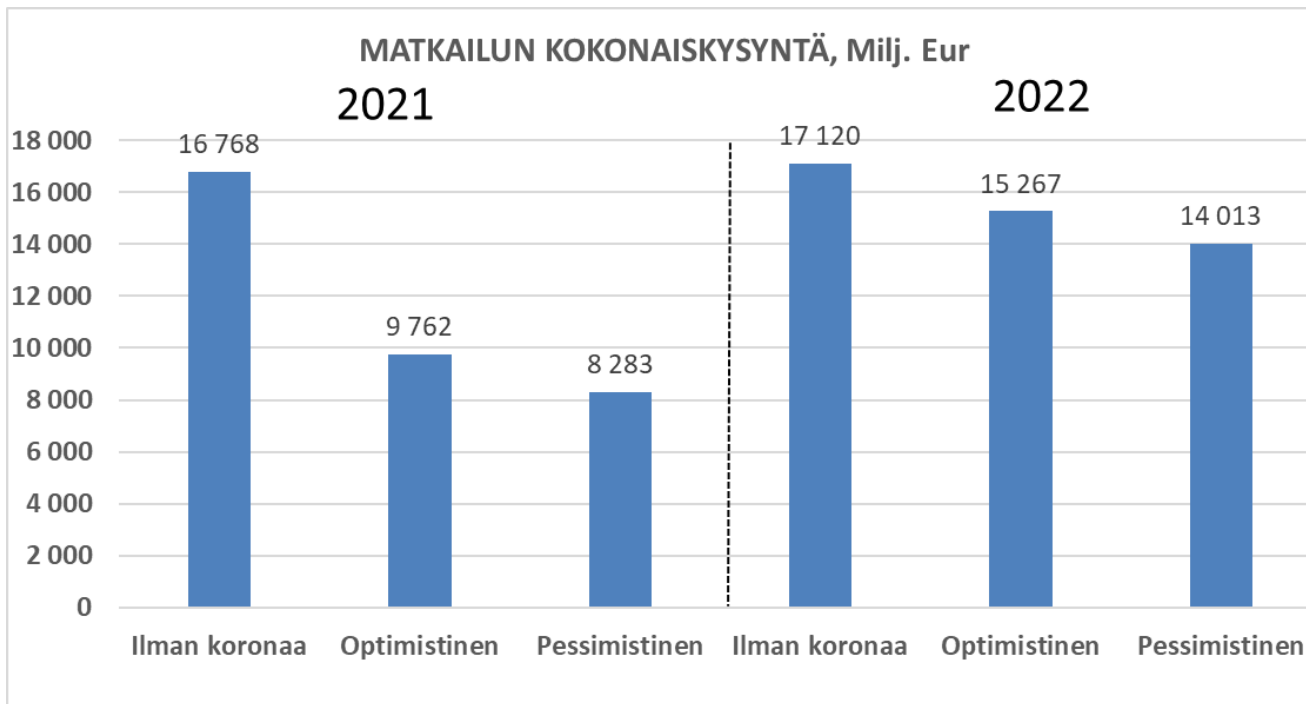
Suomen matkailukysynnän kehitysarviot

(10.3. klo 12.00)

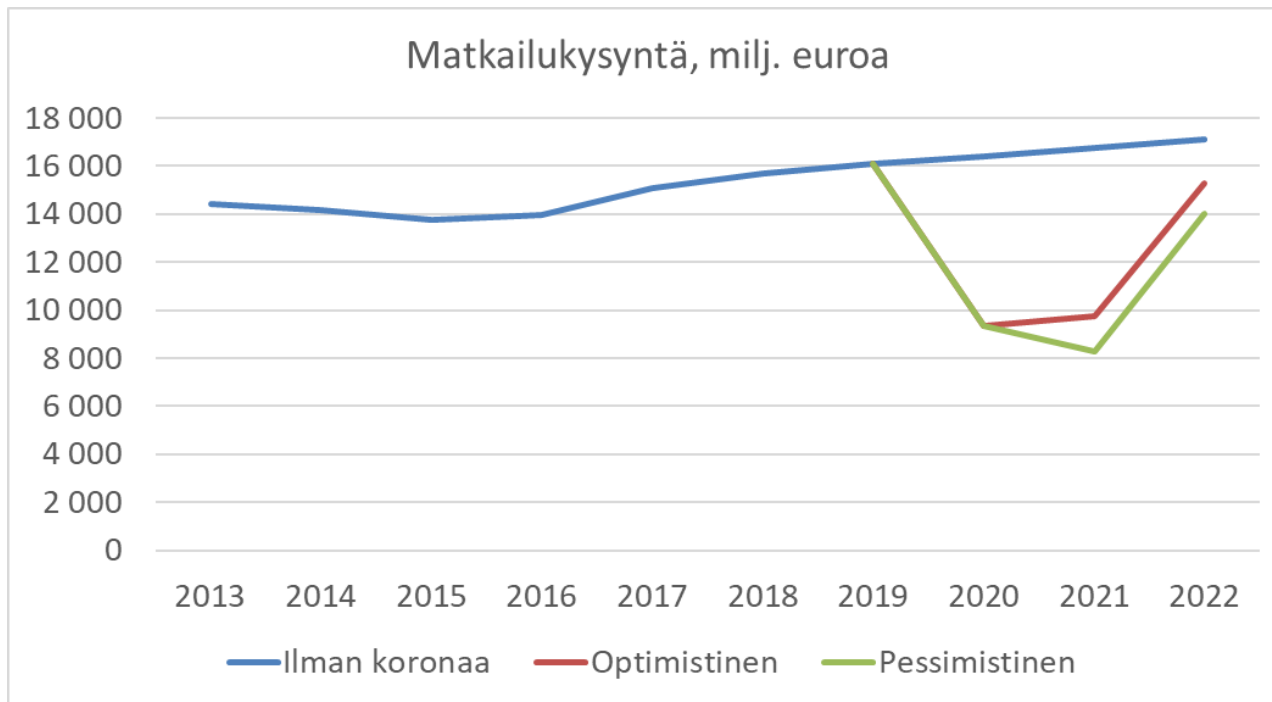

	2020 (vrt. 2019)		2021 (vrt. 2019)			2022 (vrt. 2019)		
	Business as Usual (BAU)	Ennakkoarvio toteumasta	BAU	Optimistinen	Pessimistinen	BAU	Optimistinen	Pessimistinen
Matkailukysyntä käynnistyy		05/2020 kotimaan kysyntä		07/2021	10/2021			
Matkailukysyntä vrt. v. 2019 (16,1 mrd. €)	+2% (+0,3 mrd. €)	-42% (-7 mrd. €)	+4% (+0,6 mrd. €)	-40% (-6,3 mrd. €)	-50% (-8 mrd. €)	+6% (+1,0 mrd. €)	-5% (-0,8 mrd. €)	-13% (-2 mrd. €)
Kotimainen matkailukysyntä (pl. ulkomaanmatkailu) vrt. v. 2019 (8,7 mrd. €)	+2% (+0,18 mrd. €)	-20% (-1,7 mrd. €)	+4% (+0,35 mrd. €)	-8% (-0,7 mrd. €)	-18% (-1,6 mrd. €)	+6% (+0,53 mrd. €)	+10% (+0,9 mrd. €)	+1% (+0,12 mrd. €)
Suomalaisten ulkomaanmatkailusta aiheutuva kotimaankysyntä vrt. v. 2019 (2,4 mrd. €)	-2% (-0,05 mrd. €)	-73% (-1,7 mrd. €)	-4% (-0,1 mrd. €)	-77% (-1,8 mrd. €)	-86% (-2 mrd. €)	-6% (-0,14 mrd. €)	-32% (-0,75 mrd. €)	-38% (-0,9 mrd. €)
Ulkomainen matkailukysyntä vrt. v. 2019 (5,0 mrd. €)	+4% (+0,2 mrd. €)	-67% (-3,3 mrd. €)	+8% (+0,4 mrd. €)	-77% (-3,8 mrd. €)	-84% (-4,2 mrd. €)	+12% (+0,6 mrd. €)	-19% (-0,7 mrd. €)	-26% (-1,3 mrd. €)

Matkailun kokonaiskysyntä (milj. €) eri kehitysarvioissa vuosina 2021 ja 2022 (10.3. klo 12.00)

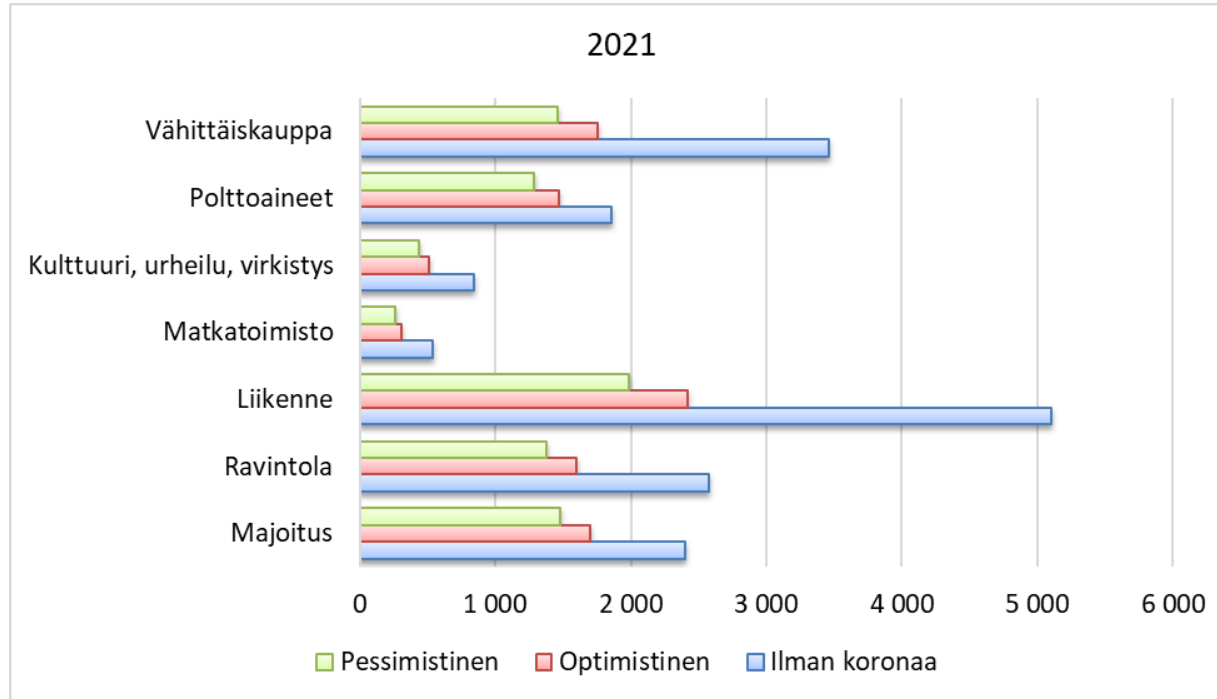

Matkailun kokonaiskysyntä (milj. €) eri kehitysarvioissa vuosina 2021 ja 2022 (10.3. klo 12.00)

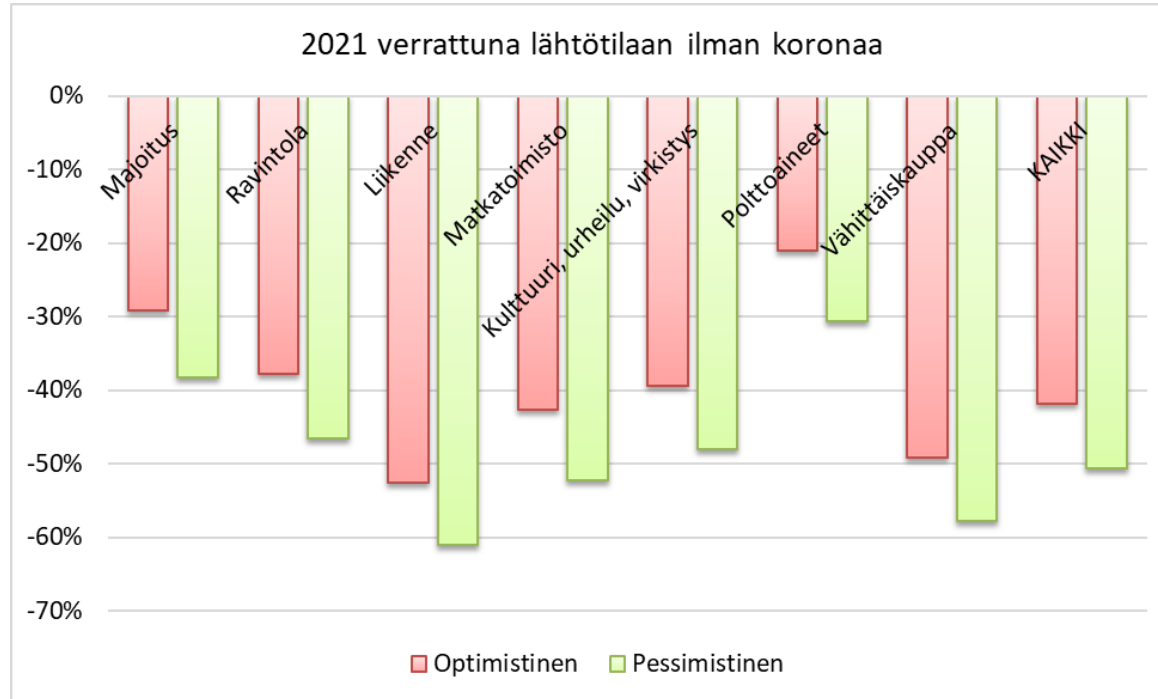

Matkailun kokonaiskysynnän (milj. €) kehittyminen tuotteittain eri kehitysarvioissa vuonna 2021 (10.3. klo 12.00)

Matkailun kokonaiskysynnän (%) kehittyminen tuotteittain eri kehitysarvioissa vuonna 2021 (10.3. klo 12.00)

Huomioita matkailukysynnän kehitysarvioista

- Suomen matkailun kokonaiskysyntä oli v. 2019 arvion mukaan 16,1 mrd. €.
- Positiivisen arvion mukaan kokonaiskysyntä supistuu v. 2021 n. -40% (n. -6,3 mrd. €).
- Pessimistisen arvion mukaan kokonaiskysyntä supistuu v. 2021 n. -50% (n. -8 mrd. €).

- Arvioiden mukaan **palautuminen vuoden 2019 lukuihin kestää ainakin vuoteen 2023.**
- **Optimistisen arvion mukaan kotimaanmatkailun kysyntä voisi palautua vuoden 2019 tasolle alkusyksyyn 2021 mennessä.**
  - Liikematkustuksen puuttuminen hidastaa kehitystä.
- **Kansainvälisen matkailun palautuminen kriisiä edeltävälle tasolle tapahtuu vasta vuoden 2022 jälkeen.**
  - Positiivisen arvion mukaan kansainvälinen matkailu käynnistyy loppukesällä 2021, mutta jää arviolta vähintään 20 % vuoden 2019 tasosta vuoden 2022 loppuun asti.
  - Pessimistisen arvion mukaan kansainvälinen matkailu käynnistyy vasta talvikaudella 2021–2022.

Huomioita matkailukysynnän kehitysarvioista

- Kehitysarviot luovat kokonaiskuvan matkailukysynnästä. **Huomioitava, että vaihtelua on paljon alueellisesti ja yrityskohtaisesti.**
  - Havaittavissa myös tilastollisia haasteita tilanteen seuraamisessa esim. suomalaisten ulkomaanmatkailussa.
- Ulkomainen matkailukysyntä on tärkeä osa Suomen palveluvientiä. **Ulkomaisen matkailukysynnän romahtaessa Suomi menettää vientituloja.**
- Ennen pandemiaa matkailun kokonaiskysynnästä 69 % muodostui kotimaisesta kysynnästä (ml. ulkomaanmatkailu). **Suomalaiset voivat itse vaikuttaa valinnoillaan, miten nopeasti matkailuala elpyy kriisin jälkeen.**
- **Tuotetasolla tarkasteltuna kokonaiskysyntä supistuu vuonna 2021 arviolta eniten henkilöliikennepalveluissa ja erityisesti lento- ja laivaliikenteessä.** Henkilöliikennepalvelut on matkailukysynnän suurin tuoteryhmä, minkä johdosta supistuva kysyntä vähentää matkailun kokonaiskysyntää merkittävästi.

Kansainvälisiä huomioita matkailun kehityksestä

- UNWTO
  - Vuonna 2020 kansainvälinen **matkailu taantui 30 vuoden takaiseen tilanteeseen**; kv-saapumiset -74%, matkailutulot -US\$ 1,3 biljoonaa
  - Tammikuun 2021 kyselyssä matkailuasiantuntijat arvioivat kansainvälisen matkailun palautuvan aikaisintaan vuonna 2023.
- OECD:n (26.1.2021) arvion mukaan vuonna 2020 korona **supisti kansainvälistä matkailua (saapumisia) 80%**.
- **Espanjassa** vuoden 2020 **matkailukysyntä supistui 78 %** vuoteen 2019 verrattuna.
- **Ranskassa matkailukysyntä** vuonna 2020 **supistui 41 %** vuoteen 2019 verrattuna. **Vuodelle 2021 arvioidaan 25 % kasvua** vuoteen 2020 verrattuna.

Lopuksi

- Huomioitava, että koronakriisissä ei kyse huonoista matkailupalveluista, matkailun houkuttelevuuden vähenemisestä tai Suomea koskettavasta haasteesta. Kyse on uudesta **epävarmuustekijästä, joka ensisijaisesti kohdentuu terveysturvallisuuden ja luottamuksen tunteeseen**, toissijaisesti taloudelliseen epävarmuuteen.
- Matkailun palautuminen on aiemmissa kansainvälisissä kriiseissä (esim. SARS, taloudellinen lama) ollut nopeahkoa ja edistänyt muiden alojen elpymistä. Nyt tilanne näyttää toiselta; **matkailukysynnän elpyminen Suomessa ja maailmalla tapahtuu hitaasti**.
- Kysynnän elpyminen on vahvasti sidoksissa kansainvälisten ja kansallisten rajoitusten ja suositusten purkamisen lisäksi edellytettäviin terveysturvallisuustoimenpiteisiin ja saavutettavuuden palautumiseen. **Riittävän rokotekattavuuden saavuttaminen näyttää muodostuvan ratkaisevaksi matkustamisen palautumiselle**.
- Uuden kasvu-uran löytäminen vaatii turvallisuuden tunteen uudenlaista huomiointia sekä matkustajien että matkailutyöntekijöiden kohdalla. **Varauduttava myös tilanteeseen, jossa matkailukysyntä jää pidemmäksi aikaa vuoden 2019 lukuja alhaisemmaksi**.

Kiitos!